

Onko Suomi maa, jossa elää maailman onnellisimmat aikuiset, mutta nuoret kamppailevat lisääntyvässä epätoivossa

Keski-Pohjanmaan nuorisovaltuusto 26.05.2026
2050/00.02.12/2026

Valmistelija ennakoinnin asiantuntija Otto Tähkäpää, otto.tahkapaa(at)sitra.fi,
osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen,
jussi.salminen(at)soite.fi

Juhlapuheissa me aikuiset lupaamme usein jättää perinnöksi paremman Suomen ja maailman. Nuorten sukupolvien silmissä lupaus on menettämässä uskottavuutensa. Nuorten tulevaisuususkon heikkenemisestä ovat raportoineet viime vuosina mm. Nuorisobarometri ja Sitran Tulevaisuusbarometri, EVA:n kyselyt sekä Kansalaispulssi.

Samalla murenemassa on myös nuorten usko yhteiskuntaa kannattelevan sukupolvisopimuksen oikeudenmukaisuuteen. Moni nuori kokee, että nyky-yhteiskunta on valjastettu palvelemaan vallassa olevien päättäjä- ja äänestäjä sukupolvien lyhytnäköisiä etuja. Siksi se ei enää kykene tuottamaan riittävän vakaita, turvallisia ja ennustettavia rakenteita, joiden varassa nuoret voivat suunnitella ja rakentaa omaa tulevaisuuttaan.

Onko lopputuloksena Suomi, jossa elää maailman onnellisimmat aikuiset, mutta nuoret kamppailevat lisääntyvässä epätoivossa? Nuorten tulevaisuususkon vahvistaminen kietoutuukin vahvasti sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden turvaamiseen. Tämä käy ilmi esim. OKM:n asiantuntijatyöryhmän toimenpidesuosituksista, joita myös Sitra on ollut laatimassa.

Suosituksen keskeinen viesti on, että nuorten hyvinvointi ja sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus eivät voi enää perustua kulloinkin vallassa olevien sukupolvien hyväntahtoisuuteen. Tarvitaan edustuksellisen demokratian ja siihen perustuvan päätöksenteon rakenteiden uudistamista. Esimerkiksi äänestysikärajan laskemista 16 ikävuoteen sekä ennakkotiedon parempaa ja systemaattisempaa hyödyntämistä päätöksenteossa. Tulevien sukupolvien oikeudet ja sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus tulisi kirjata sitoviksi velvoitteiksi ja päätösten vaikutusten ennakoarviointiin.

Polarisaatiota ja vastakkainasettelua ruokkivassa yhteiskunnallisessa keskusteluilmapiiirissä kannattaa pitää mielessä, että sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus ei ole nollasummapelejä. Toistaiseksi nuoret ovat pitäneet kiinni omasta osuudestaan. Mutta entä jos nuoret menettävät uskonsa tulevaisuuteen ja sukupolvien väliseen oikeudenmukaisuuteen? Sitoutuvatko he tällöin rahoittamaan ja ylläpitämään suomalaista hyvinvointivaltiota?

Tämän välttämiseksi meidän aikuisten tehtävänä on tulevaisuus, johon nuoret voivat ja haluavat uskoa.

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto päättää

1. keskustella ja merkitä tiedokseen saadun informaation
2. kutsua ennakkoinnin asiantuntija Otto Tähkäpään Soiten uuden nuorisovaltuuston kokoukseen syksyllä 2026

Päätös